ECLI:LV:AT:2024:1212.C770938923.25.S
Lieta Nr. C770938923, SKC-755/2024
Civillietu departaments

Latvijas Republikas Senāts
SPRIEDUMS
Rīgā 2024. gada 12. decembrī

Senāts šādā sastāvā: senatore referente Ļubova Kušnire, senatori Zane Pētersone un Normunds Salenieks

rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. C/ un /pers. D/ prasībā pret akciju sabiedrību „Citadele banka" par rīcības, vienpusēji atkāpjoties no kredīta līgumiem un nosakot jaunu galīgā norēķina dienu, atzīšanu par prettiesisku un spēkā neesošu, pienākuma uzlikšanu pildīt līgumus un termiņa saistību izpildei atbilstoši līgumiem noteikšanu sakarā ar /pers. C/ un /pers. D/ kasācijas sūdzību par Latgales apgabaltiesas 2024. gada 24. aprīļa spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Akciju sabiedrība „Citadele banka" (turpmāk arī – banka) un /pers. C/ 2015. gada 6. novembrī noslēgušas kredīta līgumu par 300 000 EUR aizdevumu nekustamā īpašuma (½ domājamo daļu no īpašuma /adrese A/, un ¾ domājamo daļu no īpašuma /adrese B/) iegādei. Arī /pers. D/ un banka 2015. gada 6. novembrī noslēgušas kredīta līgumu par aizdevumu 131 250 EUR nekustamā īpašuma (¼ domājamo daļu no īpašuma /adrese A/, un ¼ domājamo daļu no īpašuma /adrese B/) iegādei. Abos kredīta līgumos ietverta šķīrējtiesas klauzula, kā arī paredzētas bankas tiesības vienpusēji atkāpties no līguma, ja pieļauts līguma noteikumu pārkāpums.

Banka 2019. gada 22. novembrī paziņoja, ka, pamatojoties uz Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma 28. pantu un 43. pantu, /pers. C/ norēķinu konti bankā tiek slēgti. Atbilstoši Civillikuma 1589. pantam banka vienpusēji atkāpās no līgumiem un noteica jaunu galīgā norēķina dienu 2020. gada 21. februāri.

Ar tiesas 2022. gada 18. oktobra lēmumu izsniegts izpildu raksts pastāvīgās šķīrējtiesas Rīgas Starptautiskās šķīrējtiesas (turpmāk – Rīgas Starptautiskā šķīrējtiesa) 2021. gada 31. marta sprieduma izpildei: piedzīt no /pers. C/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā no /pers. D/, bankas labā 225 419,37 EUR, kā arī noteikt bankas tiesības vērst piedziņu uz /pers. D/ piederošajiem nekustamajiem īpašumiem.

[2] /pers. C/ un /pers. D/ 2022. gada 30. novembrī cēla prasību tiesā pret akciju sabiedrību „Citadele banka", lūdzot atzīt bankas rīcību, vienpusēji atkāpjoties no 2015. gada 6. novembra kredīta līgumiem un nosakot jaunu galīgā norēķina dienu, par prettiesisku un spēkā neesošu, uzlikt bankai pienākumu turpināt pildīt kredīta līgumus, noteikt prasītājām termiņu saistību izpildei atbilstoši kredīta līgumu grafikiem.

[3] Ar pirmās instances tiesas 2023. gada 12. oktobra spriedumu prasība noraidīta.

[4] Izskatījusi lietu sakarā ar prasītāju apelācijas sūdzību, Latgales apgabaltiesa ar 2024. gada 24. aprīļa spriedumu prasību noraidīja. Apelācijas instances tiesas spriedumā norādīti šādi motīvi.

[4.1] Atbildētāja vienpusēju atkāpšanos no līgumiem pamatojusi ar Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma (turpmāk – Novēršanas likums) 28. pantu. Prasītāju ieskatā banka rīkojusies formāli, neatbilstoši Novēršanas likuma un Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 26. oktobra direktīvas 2005/60/EK par to, lai nepieļautu finanšu sistēmas izmantošanu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai un teroristu finansēšanai (turpmāk – direktīva 2005/60/EK) jēgai, kā arī Civillikuma 1. pantam.

Novēršanas likuma 8. panta otrā daļa paredz, ka bankai ir pienākums regulāri atjaunot klientu risku novērtējumus. Lai noteiktu klientam piemītošos noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas riskus, pastāv iespēja veikt izpēti dažādos veidos – vienkāršota izpēte (Novēršanas likuma 26. pants), padziļināta izpēte (Novēršanas likuma 22. pants). Standarta klienta uzticamības pārbaudes pasākumi ietverti Novēršanas likuma $11.^1$ pantā. Banka nav tiesīga aprobežoties ar agrāk noskaidrotajiem apstākļiem. Bankai konsekventi jāseko klientu darījumiem un nepieciešamības gadījumā jāskaidro patiesā informācija, bet klientam tā jāsniedz. Bankas darbības, pieprasot papildu informāciju, atbilst Novēršanas likuma 2. pantam.

[4.2] Banka 2019. gada 3. oktobra pieprasījumu sniegt klienta izpētei nepieciešamo patieso informāciju un dokumentus pamatoja ar Novēršanas likuma 28. panta pirmo daļu un to, ka norēķina konta līguma ietvaros šis pieprasījums nosūtāms internetbankā. Izvērtējot lietas apstākļus, atzīstams, ka banka pienācīgi pieprasīja /pers. C/ sniegt papildu informāciju saskaņā ar Novēršanas likuma 28. panta pirmo daļu. /pers. C/ šo informāciju nav sniegusi noteiktajā termiņā. Tādējādi /pers. C/ pārkāpusi Novēršanas likuma 28. panta pirmajā daļā noteikto pienākumu, kā rezultātā iestājušās šā panta otrajā daļā noteiktās sekas – darījuma attiecību izbeigšana un saistību pirmstermiņa izpilde, tostarp līguma par norēķina konta atvēršanu un apkalpošanu izbeigšana.

Saistībā ar līgumu uzteikumu un izpildi norādāms uz Civillikuma 1589. pantu. Banka 2019. gada 22. novembrī paziņojusi par atkāpšanos no līgumiem. Līgumos ir paredzētas šādas tiesības, ja konstatēti klienta pieļauti būtiski pārkāpumi.

Novēršanas likuma 28. panta pirmā daļa uzliek bankai pienākumu izpētīt, vai klients ir uzticams, lai novērstu riskus. Šā panta otrā daļa imperatīvi noteic, ja likuma subjekts neiegūst nepieciešamo informāciju, likuma subjekts izbeidz darījuma attiecības ar klientu.

[4.3] Pretēji prasītāju viedoklim, atzīstams, ka Novēršanas likuma 28. panta izpratnē ir kļūdaini uzskatīt, ka viena līguma ietvaros neuzticīgs klients var turpināt sadarbību ar banku cita līguma ietvaros. Tādējādi zustu minētās normas mērķis. Norēķinu konta līgums ir saistīts ar kredīta līgumu. Informācijas pieprasījuma paziņošanas kārtība ir ievērota. Savukārt /pers. D/ nesniedza bankai informāciju par darījumiem, lai banka varētu izpildīt Novēršanas likuma 2. un 11. panta nosacījumus. Konkrētajā gadījumā pieļauts būtisks pārkāpums no /pers. C/ puses un banka pamatoti atkāpās no līguma. Kredīta līgums, kas noslēgts ar /pers. D/, ir saistīts ar kredīta līgumu, kas noslēgts ar /pers. C/. Līdz ar to bankas atkāpšanās no abiem līgumiem ir

pamatota.

[5] Par minēto spriedumu prasītājas iesniedza kasācijas sūdzību, lūdzot:

1) uzdot Eiropas Savienības Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

- vai Eiropas Parlamenta un Padomes 2015. gada 20. maija direktīvas 2015/849 par to, lai nepieļautu finanšu sistēmas izmantošanu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai vai teroristu finansēšanai (turpmāk – direktīva 2015/849) 13. panta 1. punkta „c" apakšpunkts un 14. panta 4. punkts ir iztulkojami tā, ka atbildīgajam subjektam ir pienākums vai likumīgas tiesības direktīvas 2015/849 13. panta 1. punkta „c" apakšpunktā paredzētās informācijas neiegūšanas gadījumā izbeigt darījumu attiecības ar klientu uz direktīvas 2015/849 14. panta 4. punkta pamata, ja atbildīgais subjekts vēl pirms informācijas pieprasīšanas nav objektīvi konstatējis attiecīgajam klientam kādus iespējamus augstākus riskus vai jebkādu direktīvā 2015/849 paredzētu risku un ja atbildīgais subjekts ir iepriekš veicis attiecīgā klienta izpēti?

- vai direktīvas 2015/849 13. panta 1. punkta „c" apakšpunkts un 14. panta 4. punkts ir iztulkojami tā, ka atbildīgajam subjektam ir pienākums vai likumīgas tiesības direktīvas 2015/849 13. panta 1. punkta „c" apakšpunktā paredzētās informācijas neiegūšanas gadījumā atteikties turpināt darījumu attiecības ar klientu uz direktīvas 2015/849 14. panta 4. punkta pamata, ja atbildīgā subjekta attiecīgais klients piedāvā un apņemas sniegt direktīvas 2015/849 13. panta 1. punkta „c" apakšpunktā paredzēto informāciju pēc atbildīgā subjekta informācijas noteiktā termiņa?

- vai direktīvas 2015/849 18. panta 1. punkts iztulkojams tā, ka atbildīgajam subjektam ir pienākums piemērot pastiprinātas klienta uzticamības pārbaudes pasākumus, piemēram, īstenot direktīvas 2015/849 13. panta 1. punkta „c" apakšpunktā paredzēto informācijas iegūšanu, ja atbildīgais subjekts nekonstatē konkrētus iespējamus augstāka riska gadījumus?

2) atcelt apelācijas instances tiesas spriedumu.

Kasācijas sūdzībā norādīti šādi argumenti.

[5.1] Izskatāmajā lietā nepamatoti nav piemērots Civillikuma 1587. pants, kredīta līgumu 8.7. punkts („ja viens vai vairāki līguma noteikumi jebkādā veidā kļūst par spēkā neesošiem, nelikumīgiem vai neizpildāmiem, tas nekādā veidā neietekmēs un neierobežos pārējo līguma noteikumu spēkā esību, likumību vai izpildāmību"), kā arī pieļauts Civilprocesa likuma 97. un 193. panta pārkāpums.

Prasītājas nepiekrīt, ka norēķina konta līgums ir saistāms ar kredīta līgumu. Kredīta līgums un norēķinu konta līgums ir divi nesaistīti darījumi. Bankas rīcība, slēdzot norēķinu kontu, nevar tikt tulkota kā ar /pers. C/ noslēgtā kredīta līguma noteikumu pārkāpums atbilstoši minētajam līguma punktam.

[5.2] Nepareizi piemērots Novēršanas likuma 28. pants. Informācijas pieprasījums bija nosūtāms kredīta līgumā noteiktajā kārtībā, proti, uz korespondences adresi, nevis kārtībā, kāda norādīta norēķinu konta līgumā, t. i., internetbankā. Tādējādi uzskatāms, ka pieprasījums /pers. C/ nav izsniegts un secīgi pārkāpums no viņas puses nav pieļauts.

[5.3] Norēķinu konta slēgšana neietekmē /pers. C/ iespējas pildīt kredīta līgumu. Bankas vienpusēja atkāpšanās no kredīta līguma, pamatojoties uz Novēršanas likuma 28. pantu, nav pamatota. Nepareizi piemērots Civillikuma 1589. pants un Novēršanas likuma 22. un 28. pants. Tiesai bija jāskaidro, vai attiecībā uz /pers. C/ pastāvēja paaugstināts noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas risks. Nepastāvot objektīvam bankas nodomam sasniegt Novēršanas likuma 2. pantā minēto mērķi un apstākļiem, kas liecinātu pa riska esību, Novēršanas likuma 28. panta pirmajā daļā noteiktais pieprasījums sniegt ziņas nav likumīgs.

[5.4] Par prejudiciālajiem jautājumiem norādāmi šādi apsvērumi.

[5.4.1] Novēršanas likuma 28. pants atbilst direktīvas 2005/60/EK 9. panta 5. punktam un pēc tam direktīvas 2015/849 14. panta 4. punktam. Ir noskaidrojams, vai likumdevējs ir paredzējis un vēlējies, ka, lai izbeigtu darījuma attiecības ar jau esošu un sākotnēji izpētītu klientu, ir pietiekami, ka atbildīgais likuma subjekts nesaņem no klienta pieprasīto informāciju, turklāt nenorādot un nepierādot faktisku risku pastāvēšanu.

[5.4.2] Tā kā lietā nav pierādīts un novērtēts, vai bankai bija objektīvs pamats pieprasīt informāciju un vai pastāvēja kādi riski, lai secīgi būtu pamats izbeigt kredīta līgumus pirms termiņa, nepieciešams uzdot attiecīgos jautājumus Eiropas Savienības Tiesai.

[6] Sakarā ar prasītāju kasācijas sūdzību Senātā saņemts atbildētājas paskaidrojums, kurā norādīts, ka kasācijas sūdzība ir nepamatota un noraidāma.

Motīvu daļa

[7] Pārbaudot apelācijas instances tiesas spriedumu, Senāts turpmāk norādīto apsvērumu dēļ atzīst, ka spriedums ir atceļams un tiesvedība lietā izbeidzama.

[8] Ar iesniegto prasības pieteikumu prasītājas cēlušas atzīšanas prasību, t. i., prasību, kuras mērķis ir atzīt par spēkā neesošu bankas vienpusēju atkāpšanos no kredīta līgumiem un attiecīgi atzīt par pastāvošām ar 2015. gada 6. novembra kredīta līgumiem nodibinātās aizdevuma tiesiskās attiecības, kurām atbilstoši prasītājām ir tiesības uz parāda atmaksu saskaņā ar grafiku līdz tiesas noteiktajam galīgā norēķina datumam. Prasība pamatota ar apsvērumu, ka bankas rīcība, vienpusēji atkāpjoties no kredīta līgumiem un nosakot jaunu galīgā norēķina dienu, ir bijusi prettiesiska.

[8.1] Atzīšanas jeb prejudiciālas prasības civilprocesuālie aspekti jau tikuši detalizēti analizēti Senāta nolēmumos.

Tā Senāts ir atzinis, ka atzīšanas prasību, ņemot vērā tās juridisko būtību un mērķi, var celt vienīgi līdz tiesību aizsardzības izdarīšanas brīdim, tāpēc atzīšanas prasībai vairs nav vietas, ja atbildētājs jau ir aizskāris to tiesību, kuras atzīšanu prasītājs būtu varējis lūgt ar prejudiciālo prasību. Gadījumā, ja prasības pieteikumā prasītājs apgalvo, ka viņa subjektīvās tiesības atbildētājs jau ir aizskāris, tad prasītājam jāceļ nevis atzīšanas prasība, bet gan izpildīšanas jeb piespriešanas prasība (sk. *Senāta 2023. gada 4. jūlija lēmuma lietā Nr. SKC-719/2023, ECLI:LV:AT:2023:0704.SKC071923.9.L, 7.2. punktu, 2024. gada 13. maija sprieduma lietā Nr. SKC-99/2024, ECLI:LV:AT:2024:0513.C68316121.19.S, 12.1.2. punktu*).

Minētā atziņa ir uzturama arī konkrētajā lietā.

[8.2] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 1. panta pirmo daļu un 127. panta pirmo daļu ikviena persona ir tiesīga celt tiesā prasību, lai aizstāvētu savas aizskartās vai apstrīdētās civilās tiesības vai likumiskās intereses.

Likumiskā interese, bez kuras nevar tikt celta prasība, pieprasa, lai prasītājam būtu iemesls konkrētās prasības celšanai, un atzīšanas prasības gadījumā par šādu iemeslu citstarp kalpo atbildētāja rīcība vai citi apstākļi, kas apdraud prasītāja tiesisko stāvokli nākotnē. Taču par prasītāja tiesiskā stāvokļa apdraudēšanu nākotnē nevar būt runas tad, ja viņa subjektīvo tiesību aizskārums jau ir noticis (sk. *Senāta 2023. gada 4. jūlija lēmuma lietā Nr. SKC-719/2023, ECLI:LV:AT:2023:0704.SKC071923.9.L, 7.2. punktu, 2024. gada 13. maija sprieduma lietā Nr. SKC-99/2024, ECLI:LV:AT:2024:0513.C68316121.19.S, 12.1.2. punktu*).

Likumiskās intereses konstatēšana ir viens no tiesvedības absolūtiem priekšnoteikumiem, kas tiesai jākonstatē pēc savas iniciatīvas (*ex officio*), proti, arī tad, ja atbildētājs neapstrīd prasītāja likumiskās intereses esību konkrētās prasības celšanai (sk. *Senāta 1938. gada 29. septembra spriedumu*

lietā Nr. 755. Grām.: XIV Izvilkumi no Latvijas Senāta Civilā kasācijas departamenta spriedumiem. Sastādījuši: senators F. Konradi un Tiesu palātas loceklis A. Valters. Rīga: Tieslietu ministrijas izdevums, 1938, 614.–616. lpp.).

Tiesnesim jāatsaka pieņemt prasības pieteikums, ja tā iesniedzējam nav prasības tiesības (sk. Civilprocesa likuma 132. panta pirmās daļas 2. punktu), bet gadījumā, ja lieta kļūdas pēc tomēr ir ierosināta, tiesvedība lietā jāizbeidz uz Civilprocesa likuma 223. panta 2. punkta pamata.

[9] Senāts turpmāk minēto apsvērumu dēļ atzīst, ka prasītājām nav Civilprocesa likuma 1. panta pirmajā daļā paredzētās likumiskās intereses celt tiesā konkrēto atzīšanas prasību.

[9.1] Prasības pieteikumā pašas prasītājas apgalvo, ka atbildētāja ir jau aizskārusi viņu subjektīvās tiesības, jo vienpusēji atkāpās no kredīta līgumiem. Banka jau ir cēlusi izpildīšanas jeb piespriešanas prasību Rīgas Starptautiskajā šķīrējtiesā.

No lietas materiāliem redzams, ka ar Rīgas Starptautiskās šķīrējtiesas spriedumu apmierināta bankas prasība pret /pers. C/ un /pers. D/, piedzenot no /pers. C/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā no /pers. D/, bankas labā 225 419,37 EUR. Spriedumā ir arī noteiktas bankas tiesības vērst piedziņu uz /pers. D/ piederošajiem nekustamajiem īpašumiem.

Pamatojoties uz Rīgas pilsētas tiesas tiesneša 2022. gada 18. oktobra lēmumu, Rīgas Starptautiskās šķīrējtiesas 2021. gada 31. marta sprieduma izpildei ir izdots izpildu raksts, kas ir nodots piespiedu izpildei.

[9.2] Pusēm šķīrējtiesas procesā ir vienlīdzīgas procesuālās tiesības. Šķīrējtiesas sastāvs nodrošina pusēm vienādas iespējas izmantot tām piešķirtās tiesības savu interešu aizsardzībai (Šķīrējtiesu likuma 19. pants).

Puses civiltiesiskā strīda izskatīšanas gaitā īsteno savas procesuālās tiesības sacīkstes formā. Sacīkste izpaužas, pusēm izmantojot savas tiesības iesniegt pierādījumus, dot paskaidrojumus un šķīrējtiesas sastāvam adresētus pieteikumus, piedaloties pierādījumu pārbaudē un novērtēšanā, kā arī veicot citas procesuālās darbības. (Šķīrējtiesu likuma 20. pants).

Atbilstoši Šķīrējtiesu likuma 37. pantam atbildētājs var iesniegt atsauksmi par prasību, kurā citstarp norāda, vai viņš atzīst prasību pilnīgi vai kādā tās daļā; savus iebildumus pret prasību; apstākļus, ar kuriem viņš pamato savus iebildumus, un pierādījumus, kas tos apstiprina.

Šķīrējtiesas nolēmumu izpilde reglamentēta Civilprocesa likuma 66. nodaļā (533.-537. pants).

Atbilstoši 534.[1] pantam lietas dalībnieks ir tiesīgs iesniegt paskaidrojumus sakarā ar pieteikumu izpildu raksta izsniegšanai, tostarp norādot savus iebildumus pret pieteikumu un to pamatojumu; pierādījumus, kas apstiprina iebildumus; lūgumus par pierādījumu pieņemšanu vai izprasīšanu; citus apstākļus, kurus viņš uzskata par nozīmīgiem pieteikuma izskatīšanā.

Civilprocesa likuma 536. panta pirmajā daļā paredzēts, ka tiesnesis atsaka izpildu raksta izsniegšanu, ja ir pārkāpti noteikumi par strīda pakļautību vai arī pārkāptas pušu procesuālās tiesības šķīrējtiesas procesā (sk. šā panta pirmās daļas 1.-7. punktu).

Satversmes tiesa ir atzinusi, ka gadījumos, kad šķīrējtiesas sprieduma izpildes panākšanai nepieciešams vērsties vispārējās jurisdikcijas tiesā ar pieteikumu par izpildu raksta izsniegšanu, likumdevējs ir veicis pasākumus šķīrējtiesas procesa uzraudzībai (sk. *Satversmes tiesas 2023. gada 23. februāra sprieduma lietā Nr. 2022-03-01 12. punktu*).

[9.3] Minētais nozīmē, ka gadījumā, kad ir celta piespriešanas prasība un sakarā ar to pušu strīds par aizskartajām vai apstrīdētajām tiesībām tiek izšķirts tiesā, tostarp šķīrējtiesā, personai likumā ir paredzēti procesuālie instrumenti un iespējas savu aizskarto (apstrīdēto) tiesību aizstāvēšanai šķīrējtiesā, kurā strīds tiek izspriests pēc būtības. Procesa likumība tiek pārbaudīta arī vispārējās jurisdikcijas tiesā, kurā tiek izlemts pieteikums par izpildu raksta izdošanu.

Tādējādi situācijā, kad banka jau ir cēlusi piespriešanas prasību, kas izspriesta ar šķīrējtiesas spriedumu, un spēkā ir vispārējās jurisdikcijas tiesas tiesneša lēmums par izpildu raksta izdošanu pastāvīgās šķīrējtiesas sprieduma izpildei, parādniecēm vairs nepastāv ar likumu aizsargājamā interese, kuras aizsardzībai saskaņā ar Civillikuma 1. pantu persona var vērsties tiesā.

[9.4] No lietas materiāliem redzams, ka Rīgas pilsētas tiesas tiesnesis, izskatot bankas pieteikumu par izpildu raksta izsniegšanu Rīgas Starptautiskās šķīrējtiesas 2021. gada 31. marta sprieduma piespiedu izpildei, konstatēja, ka /pers. C/ un /pers. D/ ir iesniegušas paskaidrojumus un lūgušas atlikt pieteikuma izskatīšanu, jo ir vērsušās vispārējās jurisdikcijas tiesā ar prasību par šķīrējtiesas līguma atzīšanu par spēkā neesošu. Pieteikuma par izpildu raksta izsniegšanu izskatīšana tika apturēta, bet atjaunota pēc tam, kad 2022. gada 29. septembrī spēkā stājās Rīgas apgabaltiesas 2022. gada 23. maija spriedums lietā Nr. C30484321, ar kuru noraidīta minētā prasība. Tādējādi tiesnesis ir pārliecinājies par šķīrējtiesas līguma spēkā esību.

Tiesnesis lēmumā konstatēja, ka /pers. C/ un /pers. D/ ir piedalījušās šķīrējtiesas procesā, bija par to savlaicīgi informētas, sniedza atsauksmes un pieteica lūgumus.

Ņemot vērā norādīto, prasītājām šķīrējtiesas procesā un arī tiesvedībā par izpildu raksta izsniegšanu bija nodrošinātas procesuālās tiesības, kuras viņas arī ir izmantojušas savu, viņuprāt, aizskarto tiesību aizsardzībai.

[9.5] Ievērojot iepriekš norādīto, pušu strīds par tiesībām, kas izriet no noslēgtajiem līgumiem, jau ir izšķirts galīgi. Minētais izslēdz iespēju atgriezties tajā tiesiskajā stāvoklī, kāds pastāvēja pagātnē, ko prasītājas vēlas panākt, celdamas konkrēto atzīšanas prasību.

No tā izriet, ka nepastāv tāda prasītāju likumiskā interese, kuras aizsardzībai viņas var celt konkrēto prasību tiesā. Tas nozīmē, ka prasību cēlušas personas, kurām nav prasības tiesības. Minētais saskaņā ar Civilprocesa likuma 223. panta 2. punktu ir pamats tiesvedības izbeigšanai.

[10] Tā kā Senāts ir konstatējis pamatu tiesvedības izbeigšanai, nav pamata izvērtēt nepieciešamību prejudiciālu jautājumu uzdošanai Eiropas Savienības Tiesai.

[11] Atceļot spriedumu, kasācijas sūdzības iesniedzējām atbilstoši Civilprocesa likuma 458. panta otrajai daļai atmaksājama drošības nauda, ko viņu vietā iemaksājis /pers. P/.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 223. panta 2. punktu un 474. panta 3. punktu, Senāts

nosprieda

noraidīt /pers. C/ un /pers. D/ lūgumu par prejudiciālu jautājumu uzdošanu Eiropas Savienības Tiesai;
atcelt Latgales apgabaltiesas 2024. gada 24. aprīļa spriedumu un tiesvedību lietā izbeigt;
atmaksāt /pers. P/ drošības naudu 300 EUR (trīs simti *euro*).

Spriedums nav pārsūdzams.

Senatore Ļ. Kušnire Senatore Z. Pētersone Senators N. Salenieks